

ת"פ 26232/08/17 - מדינת ישראל נגד אבו קוש מערכות הנדסה בע"מ, מורד אבו קוש

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 26232-08-17 מדינת ישראל נ' אבו קוש מערכות הנדסה בע"מ ואח'
תיק חיצוני: 721700042

לפני מאשימה נגד נאשמים
כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
מדינת ישראל
1. אבו קוש מערכות הנדסה בע"מ
2. מורד אבו קוש

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד רחל אוחנה

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם - עו"ד אפרת נורסי

החלטה

1. בפניי בקשת הממונה על עבודות השירות לשינוי גזר הדין שניתן בעניינו של הנאשם, וזאת בהתאם לסמכותי לפי סעיף 51(א1)(2) לחוק העונשין, זאת בשל טעמי אי כשירות רפואית.
2. הנאשם הורשע בביצוע 9 עבירות של אי הגשת דוח מע"מ תקופתי במועד, בניגוד לסעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ.
3. ביום 5.8.2021 גזר בית המשפט קמא על הנאשם את העונשים הבאים: 10 חודשי מאסר בפועל, קנס בסכום של 50,000 ₪ וענישה נלווית בדמות מאסרים מותנים והתחייבות כספית.
4. ביום 2.3.2022 במסגרת דיון בערעור שהתקיים בתיק 29178-03-21 הציגו הצדדים הסכמה לפיה עונש המאסר יועמד על 8 חודשים, וירוצה בדרך של עבודות שירות, הקנס יועמד על 35,000 ₪ ויתר רכיבי גזר הדין יישארו ללא שינוי.

בית המשפט המחוזי נתן תוקף להסכמת הצדדים וקבע כי המאסר ירוצה בעבודות שירות החל מיום 15.5.2022.

5. ביום 11.12.2023 הוגשה הבקשה נשוא הדין שבפניי.

מהבקשה עולה כי התנהלותו של הנאשם בעת ריצוי מאסרו בדרך של עבודות השירות הייתה **לקויה ביותר**. הנאשם לא עבד על פי הכללים והנהלים הנדרשים ממנו, ניתק קשר עם המפקח האחראי, בוצעו לו מספר שיחות בירור, והוא עבר מספר מקומות העסקה ואף נערך לו שימוע והוחלט לתת לו הזדמנות לחזור בצורה תקינה לעבודה. הנאשם המשיך בתפקודו השלילי ולכן נערך לו שימוע נוסף ביום 13.9.2023 והומלץ במעמד השימוע על הפסקה מנהלית של עבודות השירות, ועניינו הופנה להחלטת הממונה.

6. עוד צויין, כי במהלך ריצוי עבודות השירות, עניינו של הנאשם נדון מספר פעמים בוועדה הרפואית:

ביום 3.8.2022 עניינו נדון בוועדה הרפואית על רקע בקשתו לצאת לחו"ל מטעמים רפואיים.

הוועדה קבעה כי אין מדובר בפרוצדורה דחופה שמוצדק לבצעה בעת ריצוי עבודות שירות וכי ניתן לבצע את הטיפול בארץ. **הוועדה מצאה את הנאשם כשיר לעבודות שירות** עם מגבלות.

ביום 7.12.2023 (על פניו נראה כי נפלה טעות בתאריך והכוונה ליום 7.12.22 ולא 7.12.23) עובד השירות הגיש בקשה נוספת לאשר לו לטוס לחול לקבלת אותו טיפול רפואי. ביום 8.12.2023 (צריך להיות 8.12.22) שוב נערכה וועדה רפואית ו**שוב נקבע כי הוא כשיר לבצע עבודות שירות עם מגבלות**. יציאתו לחול אושרה על ידי הממונה על עבודות השירות, והוא טס לטורקיה לקבלת טיפול רפואי.

ביום 21.6.2023 לאחר שהנאשם נעדר מהעבודה מעל 3 חודשים עניינו נדון בוועדה רפואית נוספת. התקבלו מסמכים רפואיים ואישורי מחלה והרופא של מערך עבודות השירות, קבע כי **הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות עם מגבלות**.

7. ביום 27.11.2023, לאחר קבלת מסמכים רפואיים נוספים, התקיימה וועדה רפואית נוספת בעניינו של הנאשם, נקבע שלנאשם רקע של מחלות כרוני ולאור היעדרות ממושכת בטענות שאינו מרגיש טוב וחולה, נדרש לשקול כשירותו הרפואית. באותה וועדה, הציג הנאשם מסמכים רפואיים מהם עולה כי אינו כשיר לעבוד.

8. בבקשה שהגיש הממונה על עבודות השירות לבית המשפט מפורטים מסמכים הרפואיים, סיכומי ביקור ואישורים שונים שהתקבלו מאת הרופאים אשר טיפלו בעניינו של הנאשם.

על פי חוות דעת עדכנית מטעם רופא שב"ס מדובר במי שבעניינו קיימת אי כשירות קבועה/ממושכת, ובשל כך פנה קצין

הכליאה בשב"ס לבית המשפט כדי לדון בעניין בהקדם ולעכב את ביצוע גזר הדין עד לדיון.

ביקשתי משב"ס להבהיר האם הבקשה לשינוי גזר הדין מוגשת בשל ההיעדרויות הממושכות של הנאשם או בשל העדר כשירות רפואית לבצע מאסר בעבודות שירות, במגבלות רפואיות.

תשובת שב"ס היתה כי בוועדה הרפואית האחרונה מיום 27.11.23 כתב רופא המערך בשב"ס: "מדובר בעובד שירות עם מחלות רקע כבר מילדותו, מחלות כרוניות מורכבות, כאשר לאחרונה ישנה החמרה והתדרדרות מסכנת חיים. לפיכך, הנני מתרשם כי מדובר בעובד שירות עם אי כשירות ממושכת/ מחלה ממושכת, לכן יש לפעול בתהליך שיפוטי של שינוי גזר דין מטעמי אי כשירות רפואית".

בעקבות חוות הדעת הרפואית הודיע סגן מפקד שלוחת דרום בשב"ס כי בשל העדר כשירות, קרי אי כשירות קבועה, לא ניתן לשבץ את הנאשם בעבודות שירות.

9. בנוסף למפורט לעיל, ההגנה הגישה לעיוני חוות דעת מטעם פרופ' משה זכי, פסיכולוג מומחה בכיר, ממנה עולה כי הנאשם מגלה קשיים נפשיים בכל תחומי החיים, ובפרט בתחום התעסוקתי, בעקבות פשיטת רגל של עסקו, וכי בשל מצבו הנפשי אין ביכולתו להשלים את ריצוי המאסר בעבודות שירות שהוטל עליו בגזר הדין.

מתוך ממצאי האבחון הפסיכולוגי שנערך לנאשם, עולה השערה דיאגנוסטית בדבר תסמונת של קשיי הסתגלות. להערכתו של פרופ' זכי, התסמונת היא ברמה בינונית עד גבוהה ועל כן המליץ לשחררו מיתרת עבודת השירות שנתרה לו על מנת למנוע החמרה במצבו הבריאותי והנפשי.

מחוות הדעת לא עולה קושי פיזי לביצוע עבודות השירות ולא עולה כי קיים סיכון לחייו של הנאשם במידה וימשיך בביצוע עבודות השירות.

10. שקלתי את הדברים.

כידוע, "הלכה היא, כי מצבו הרפואי הרעוע של מי שהורשע בדין אין בו כדי להביא לשחרורו מעונש המאסר, מקום בו העבירה ונסיבותיה מחייבות הטלתו של עונש כזה". [ע"פ 11445/05 רוט נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)(22.06.06) וראה גם ע"פ 433/13 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו)(02.06.14)].

ראו גם דברי בית המשפט העליון בע"פ 804/85 וייל נ' מדינת ישראל (26.10.86):

"כבר הזדמן לבית משפט זה, לקבוע לא אחת, כי אדם אשר חטא כנגד החברה ובצע עבירות המצדיקות ומחייבות כליאתו למען הגן על הציבור, אל לו לצפות כי מצב בריאותו הרופף יישקל

כנימוק מספיק לפוטרו מהמאסר. בחוליו של המערער יכולים לטפל השירותים הרפואיים של שירות בתי הסוהר".

11. מהנתונים עולה, כאמור, כי הנאשם סובל ממחלות רקע כבר מילדותו, מחלות כרוניות מורכבות.

מחלות אלו היו קיימות גם בעת שביצע את העבירות.

בעניין זה מצאתי להפנות לע"פ (תל אביב) 23084-02-14 דור וצורי בע"מ נ' המשרד להגנת הסביבה תל אביב (29.12.14):

"בית משפט קמא ציין בהקשר זה כי את המעשים נושא שני כתבי האישום ביצע המערער בעודו חולה, שהרי מדובר במחלה שממנה הוא סובל שנים רבות. אכן כך - אין ספק שהתנהגותו של המערער מקוממת גם בהיבט זה. המחלה שלא מנעה את ההתנהלות העבריינית - נכנסת לתמונה כאשר המערער נדרש לתת את הדין על מעשיו. ככלל - מחלה אינה תעודת חסיונות".

מחלות כרוניות אלו היו ידועות לממונה על עבודות השירות ולנאשם עצמו, עת הגיע ביום 13.2.22 לראיון השמה אצל הממונה (הממונה מציין במפורש בחוות דעתו במסגרתה מצא את הנאשם מתאים לריצוי עבודות שירות- כי הנאשם סובל ממחלות כרוניות).

מחלות אלו בוודאי היו ידועות לנאשם עת התקיים בעניינו דיון בבית המשפט המחוזי ביום 2.3.22 ושם **נתן הסכמה לרצות את מאסרו בדרך של עבודות שירות**, ונוכח הסכמת הצדדים בית המשפט המחוזי הורה כי המאסר ירצה בדרך של עבודות שירות החל מיום 15.5.22.

ואדגיש, סמכותו של בית המשפט לגזור על הנאשם **עונש אחר**, מכח סעיף 51(א1)(2) לחוק העונשין, הינה במקרה בו "נקבעה לו אי כשירות קבועה או ממושכת בשל **פגיעה שאירעה לו לאחר שנגזר דינו**".

לא הוצגה בפני כל פגיעה שאירעה לנאשם לאחר שנגזר דינו, וספק רב בעיניי, אם החמרה במצבו הרפואי הקיים והידוע של הנאשם, כפי שנטען על ידו, עולה כדי "פגיעה שאירעה לו לאחר שנגזר דינו".

12. זמן קצר לאחר שנגזר דינו החל הנאשם כאמור לרצות את עבודות השירות בצורה **לקויה ביותר**, להעדר ללא רשות ממקום ההשמה, ולנתק קשר, **זאת למרות שבאותה העת עדיין נמצא כשיר לרצות מאסר בעבודות שירות**. רק ביום 27.11.23, כשנה וחצי לאחר מועד תחילת ריצוי עבודות השירות נמצא הנאשם לא כשיר לרצות מאסר בדרך זו בשל החמרה במצבו הרפואי.

אילו היה מרצה הנאשם את עבודות השירות כנדרש, יכול והיה מסיימם עוד בטרם הוחמר מצבו הרפואי באופן שפגע בכשירותו.

לאור התנהלותו המתוארת, אין במצבו הרפואי הנוכחי, כדי להצדיק סטייה מהעונש אשר הוטל עליו, בהסכמה, במסגרת גזר הדין שניתן בערכאת הערעור.

13. ב"כ הנאשם הפנתה לאסופת פסיקה, לרבות לפסיקה שדנה בשיקולי צדק וטענה כי אין זה ראוי להטיל מאסר מאחורי סורג ובריח כנגד נאשם רק משום שמצבו הרפואי אינו מאפשר ריצוי המאסר בדרך של עבודות שירות. מתיאור השתלשלות האירועים, לאור התנהלותו הלקויה של הנאשם, לא ניתן לראות בנאשם כמי שלא ריצה מאסר בעבודות שירות רק בשל מצב רפואי שאינו מאפשר זאת. על כן בעניינו של הנאשם שיקולי הצדק אליהם הפנתה באת כוחו, אינם מקבלים משקל מכריע.

14. ב"כ המאשימה הפנתה לעומס הרב הקיים במתקני הכליאה בעקבות מלחמת חרבות ברזל, לכך שבתי הכלא קרובים מאוד למיצוי מלוא מקומות המאסר, לניסיונות לקדם חופשות של 45 יום לאסירים טרם שחרורם, על מנת לפנות מקום במתקני הכליאה.

חזקה על שב"ס שגם עניינו של הנאשם, לרבות האפשרות להוציאו לחופשה מוקדמת טרם שחרורו, יבחן לפי הקריטריונים שיגובשו, בהתאם לאמות המידה שיגובשו.

אין בניסיון לייצר מקומות כליאה כדי להביא מראש, להקלה בעונשם של הנאשמים בעת גזירת עונש המאסר הראוי להם, וגם לא בעניינו של הנאשם שבפני.

15. נוכח המפורט לעיל, ובהתאם לסמכותי כאמור, אני מורה על שינוי בגזר דינו של הנאשם וקובעת שאת יתרת המאסר שהוטל עליו ואשר טרם סיים לרצות - ירצה הנאשם מאחורי סורג ובריח.

בנסיבות המתוארות, על רקע תפקודו הלקוי של הנאשם במסגרת עבודות השירות, עוד בתקופה שהיה כשיר, לא מצאתי הצדקה לפטור את הנאשם מריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח ואף לא מצאתי הצדקה לקצר את משך תקופת המאסר אשר קוצרה, בהסכמה, בערכאת הערעור.

16. שב"ס אמון על מתן טיפול רפואי מתאים לאסירים המצויים במשמורתו.

חזקה על שב"ס שיעניק לנאשם את הטיפול רפואי הדרוש לו, טיפול רפואי שהולם את מצבו.

באשר לאבחון הפסיכולוגי שנערך לנאשם, לא התרשמתי מקיומם של ממצאים שמלמדים על סיכון לחייו של הנאשם אם ימשיך לרצות את מאסרו. למען הזהירות, הממונה על המאסר יודא שהנאשם יהיה בהשגחה המתאימה למצבו הנפשי.

17. לאור כל האמור, אני קובעת כי על הנאשם לרצות את יתרת מאסרו מאחורי סורג ובריח.

18. על הנאשם להתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר דקל ביום 14.4.24 עד השעה 9:30 כשבידו תעודה מזהה.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, י"ז אדר א' תשפ"ד, 26 פברואר 2024, במעמד הצדדים.